

Interaktionell kompetens som stöd i matematikundervisningen för elever med intellektuell funktionsnedsättning

Fia Serrander, Mälardalens universitet
fia.serrander@mdu.se

Syftet med studien är att undersöka betydelsen av lärarens interaktionella kompetens i undervisningen för elever med IF. Studien använder mikrolongitudinell, multimodal konversationsanalys för att analysera hur läraren skapar interaktionellt utrymme och scaffolding när eleven genomför matematikaktiviteter.

Resultaten visar hur eleven gradvis utvecklar förmågan att utföra och verbalisera förändringsoperationer (addition och subtraktion) över konkreta och semi-konkreta representationer (klossar, talrad). Initialt krävs omfattande stöd för att både genomföra räkneoperationerna på två nivåer och uttrycka det som genomförs med korrekta matematiska begrepp, men genom upprepade aktiviteter och dialogiska strategier sker en övergång från beroende till självständighet.

Praktisk implikation: Lärare kan öka tillgängligheten genom att:

- använda multimodala representationer (konkreta material, visuella modeller och språkliga stöd) för att skapa broar mellan handling, bild och språk.
- erbjuda en representationsnivå som redan är befäst parallellt med nästa abstrakta representationsnivå som eleven ännu inte har befäst
- tillämpa dialogiska strategier som öppna frågor, avsiktligt ofullständigt yttrande (DIU), Teacher Echo, samt visuellt stöd i form av ordbilder av matematiska begrepp för att utveckla matematiskt språk och ge elever möjlighet att reparera och förtydliga sina uttryck.

Dessa arbetssätt stärker både begreppslig förståelse och delaktighet, vilket är centralt för undervisning av elever i behov av särskilt stöd.

Nyckelord: särskilda utbildningsbehov, matematikdidaktik, intellektuell funktionsnedsättning, interaktionell kompetens, tillgänglighet